

Kaas & Brood

VOOR OLOFSPOORTERS

REDACTIE: J.H. Daams, L. Mulder, W. Nods, R.v. Zeijst

REDACTIE ADRES: J.H. Daams, Valeriusstrass 3 bov - Zuid

No. 10

1 Februari 1954

1954

AAN HET STEMVEE

U hebt het oude geluid weer gehoord: er zijn Olofspoor-
ters, die met Uw stem in de ASVA-ledenraad willen komen.
En wie in de ledenraad zit, zit op fluweel; dat is be-
kend.

U vraagt zich af: heeft de ASVA, die weinig doet, behoef-
te aan deze mensen, die er dus ook niet veel zullen uit-
voeren? En is de Olofspoor er bij gebaat?

Voor de publiciteit is het wel gewenst, dat het standpunt
van de Olofspoor in allerlei asva-zaken kan worden uit-
eengezet. Maar dat kan één handige jongen doen, daarvoor
zijn er geen 7 nodig zoals in het afgelopen jaar.

Stemmingen in de ledenraad hebben weinig betekenis: over
een aantal zaken is men het met elkaar eens, iets nieuws
wordt niet serieus geëntameerd. De landerigheid van de
raadsleden brengt mee, dat de helft nooit aanwezig is.

Maar: van de Olofspoorers in de ledenraad hebt U dit
jaar wel iets gehoord. Ze hebben in ASVA- en CIVITAS-com-
missies gewerkt, ze hebben het UG:Z-plan uit de ijskast
gehaald, ze proberen de ASVA nieuw leven in te blazen.

Want de Olofspoor wil iets met de ASVA, omdat de ASVA op
grotere schaal de idealen van onze vereniging kan helpen
verwezenlijken: een Middelpunt te zijn, een plaats van
samenkomst, waar iedere student zich op zijn gemak voelt,
wat ook zijn godsdienst, politiek, ras, financiële om-
standigheden, of andere statistische kenmerken zijn. En
om dat te verwezenlijken moet de Olofspoor ook in de
ASVA sterk zijn.

Een jaar geleden stemde 70 % v.d. Olofspoorers; onze ver-
eniging is sedert gegroeid. Als het enthousiasme behouden
is, zal de stemming geen teleurstelling opleveren. K & B

P R O G R A M M A

- Dinsdag 2 Februari: Esteban Lopez spreekt over de
"Structuur van de roman"
(in het kader van de instuiftijd
voor de 2e kennismakingstijd)
- Vrijdag 5 : Discussieavond over het probleem:
"Is oorlog noodzakelijk?" in sa-
menwerking met de WAS (werkgroep
anti-mil. studenten)
- 8 t/m 19 Februari: 2e kennismakingstijd. In de week
van 8 Februari zal een Kathleen
Ferrier-herdenking (platen & toc-
lichting) worden gehouden, in de
week van 15 Februari zal waarschijnlijk de heer van
Praag spreken over maatschappelijk werk. De juiste
datum van deze avonden zal nog in overleg met de te
bencemen KMC worden vastgesteld.
- Woensdag 24 Feb : Lammert Mulder spreekt over het
Friese Probleem.

MEDEDELINGEN

De quaestor verzoekt de leden voor het eind van deze
maand de contributievragenlijsten in te leveren. Die-
genen, die hun formulier inzenden, zullen hierna de
statuten toegezonden krijgen (zolang de nieuwe voor-
raad strekt).

Tot haar groot genoegen kan het bestuur medelen, dat
de Olofspoort door de Kamer van Verenigingen is erkend
en hiermee dus thans óók officieel een volwaardige plaats
inneemt temidden der studentenverenigingen.

WERKGROEPEN

Voor al die leden, die hun activiteit nog niet in een
commissie hebben kunnen ontladen, bestaat nu de kun ac-
tief deel te nemen aan binnenkort op te richten werk-
groepen!
De onderwerpen zijn zeer gevarieerd, zodat ieders specia-
le interesse zeker wel in één van deze groepen tot haar
recht zal kunnen komen. Vorm, werkwijze etc. van deze
groepen kunnen in onderling overleg vast gesteld worden
op de eerste contactavonden. Hen, die zich hiervoor

interesseren, wordt verzocht zich in verbinding te stellen met de hierna genoemde leden, die zich bereid hebben verklaard als contactpersonen te fungeren:

Sam Segal	Natuurstudie
Anita Harting-Zagwijn	Literatuur
Max Vedder	Fotografie
Wim Spoelstra	Toneel
Henny Daams	Tekenen
Rob Dubois	Muziek

Als lid bedankt: Wim Witteveen; Connie Wout en Henk Brinkman

Adreswijzigingen: R. Hesper: stud.adr.: Overtoom 491 I A'dam; Anita Harting-Zagwijn: Saxenburgerstraat 25 hs; Wim van Beden: Vondelkerkstraat 23; Jeanne Anema Prinsengracht 461; A.v. Steen Des Présstr. 19 III Tel. 714687; Mej E (els) v.d. Werve sa: Hemonystr. 17 - va: Lauriestr. 41 Schagen;

OVER "VRYHEID, GELYKHEID EN BROEDERSCHAP"

Drie sociale beginselen en hun betekenis voor de mens.

hielden 19 Oct. Mr. Henny en de Heer Gilleron op onze sociëteit een openbaar dispuut, daartoe uitgenodigd door de Olofsport en Pericles, welke verenigingen deze avond in het kader der B-kernensamenwerking hadden georganiseerd. Voor de Olofsport was deze avond tevens de tweede in de serie "Mens-medemens".

Twee standpunten stonden hier scherp tegen over elkaar, dat van de Heer Henny, die zich aansloot bij een geestelijke beschouwingswijze en dat van de heer Gilleron die, de historisch-materialistische visie vertegenwoordigde. Niettemin schenen aanvankelijk de "geachte opposanten" het op vele punten met elkaar eens te zijn. Dit gaf een, ongetwijfeld ten dele bewust gespeeld spel, waardoor die situatie vermeden werd, die misschien door sommigen gehoopt en door anderen gevreesd werd: een intellectuele vechtpartij met zgn bewijzen terwille van het gelijkkrijgen.

Humaniteit kenmerkte de gesprekston, respect de inhoud der replieken. Men kan zich gelukkig prijzen wanneer zoiets

vandaag nog mogelijk is en men mag er beide sprekers dankbaar voor zijn!

De Heer Henny, tot wiens opvattingen ik me hier beperk, opende met een betoog van 25 minuten en stelde voorop, dat het bij dit dispuut gaat om het vraagstuk der democratie. Reeds in woorden van een beroemde staatsman uit de oudste democratie zijn de beginselen van vrijheid, gelijkheid en broederschap te vinden. Dit leert ons een pakkend citaat uit de befaamde rede van Pericles voor de in de strijd tegen de Spartanen gesneuvelde Atheners. Het meest kennen wij deze beginselen echter uit het: "liberté, égalité, fraternité" der Franse revolutie. Maar ook in de Universal Declaration of Human Rights, vastgesteld door de A.E. Vergadering van de V.N. op 10 Dec. 1948, treffen we ze aan in de woorden free-equal-brotherhood: (art.1): "All human beings are born free and equal in dignity and rights. They are endowed with reason and conscience and should act towards one another in a spirit of brotherhood."

Men kan nu de vrijheid-gelijkheid-broederschap opvatten als phrasen, als demagogie of als reële sociale beginselen -- in ieder geval blijkt hun praktische verwerkelijking zeer problematisch; zij zijn zelfs in wezen tegenstrijdig: b.v. op economisch gebied is, zoals reeds Adam Smith heeft ingezien, vrijheid (free enterprise) onverenigbaar met broederschap. "Niet aan de liefdadigheid van de slager, de bierbrouwer of de bakker, hebben wij ons avondeten te danken, maar enkel en alleen aan hun eigenbelang....". "Deze tegenstrijdigheden zijn eigenlijk reeds direct aan het licht gekomen in de tijd waarin de drie beginselen vrijheid, gelijkheid en broederschap geformuleerd werden. Twee vormen van democratie zijn daaruit voortgekomen. De eerste heeft speciaal het beginsel van de vrijheid op het oog. De grondleggers vinden wij in Engeland: John Locke en Stuart Mill (Adam Smith). Vrijheid betekent niet, staatkundig, het recht in opstand te komen tegen het gezag van de Overheid; religieus, het recht om op te komen voor zijn eigen geloof; economisch, zijn handelingen zoveel mogelijk te richten naar hetgeen het eigenbelang voorschrijft.

Tegenover deze individualistische vorm van samenleving tekende zich een andere, meer collectieve vorm van samenleving af: die van Rousseau. Hem staat niet zozeer het belang van de enkeling als wel het belang van de gemeenschap voor ogen.

Ook hij komt in zijn Contrat Social op voor het recht in opstand te komen tegen het gezag van de overheid. Daarbij is echter niet de wil van de enkeling, maar de wil van het gehele volk beslissend. --Deze vorm van democratie staat niet zozeer in dienst van de vrijheid, als wel in dienst van de broederschap. Beide vormen van democratie kunnen tot grote eenzijdigheden ontaarden. Noch het beginsel van de vrijheid, noch dat van de broederschap is een sociale grondslag, wanneer het totalitair werkt, wanneer dus de gehele samenleving in dienst van één van deze twee beginselen staat. De crisis van onze huidige opvattingen over democratie is ongetwijfeld voortgekomen uit de tegenstrijdigheid van deze beide beginselen. Het Westen -meer individueel ingesteld- richt zich meer naar het beginsel der ~~broederschap~~ vrijheid. Het Oosten -meer collectief ingesteld- richt zich meer naar het beginsel der broederschap, met name waar het erom gaat politieke macht uit te oefenen in naam van de volkswil -de volonté générale." Aldus de heer Henny.

Bij het "geestelijke" gezichtspunt (2e alinea van dit artikel) wordt nog verwezen naar R. Steiner: Die Dreigliederung des sozialen Organismus.

Tenslotte brengt spreker als zijn eigen standpunt naar voren een functionele beschouwing van vrijheid, gelijkheid en broederschap in de samenleving:
"willen wij de drie beginselen V - G en B werkelijk au sérieux nemen, dan moeten wij inzien, dat hun functie begrensd is. Daarbij moet onderscheid worden gemaakt voor de drie gebieden van het maatschappelijk leven: geestelijk, staatkundig en economisch leven.
Vrijheid in het geestelijk leven is een sociaal beginsel. Het geeft niet alleen rechten: vrijheid van meningsuiting, vrijheid van geloofsuitoefening, maar ook plichten: tolerantie voor een anders, vrijheid van denken.
Toegerast in de sfeer van het economisch leven wordt vrijheid aanvechtbaar, omdat hier speciaal de instinctieve krachten in de mens worden aangesproken, waarbij sterke anti-sociale elementen worden opgeroepen.
Gelijkheid geldt speciaal in het rechtsleven. Ieder gelijk voor de wet. Dit vereist offers: afstand van voorrechten door geboorte verkregen, van sociale en economische

privileges.

Toegepast in de sfeer van het geestelijk leven wordt gelijkheid aanvechtbaar, omdat het leidt tot vervlaking ~~van~~ en de creatieve vermogens in de mens verlamt.

BROEDERSCHAP is een speciaal beginsel in het ECONOMISCH leven. Men kan beter zeggen verantwoordelijkheidsbesef voor elkanders arbeid, zowel in nationaal als in internationaal verband. In het economische leven zijn wij - dank zij het beginsel der arbeidsverdeling - steeds meer afhankelijk van elkaar geworden, meestal zonder dat wij ons dit bewust zijn. De techniek heeft een sociale structuur in het leven geroepen, die wij geestelijk nog niet aan kunnen. Daarom kan deze wederzijdse afhankelijkheid in het economische leven leiden tot een vorm van broederschap - niet in de sentimentele betekenis, maar in de meer zakelijke, mits de wet speciale waarborgen biedt, dat het beginsel van de gelijkheid van allen voor de wet niet in het gedrang komt."

Na de inleiding van de Heer Gilleron en de pauze volgden eerst, zoals het plan was, de twee replieken. Daarna ontstaat meer een vrij debat, waarin ook de zaal met vragen en opmerkingen meespeelt.

Zoals bij alle debatten, blijkt ook hier weer, dat misverstanden en onduidelijkheden ontstaan, doordat de oponenten zich (aanvankelijk) niet voldoende bewust zijn van hun eigen grondstellingen in het ter discussie staande vraagstuk en zodoende ten dele langs elkaar heen praten. Bij dit debat was het steeds de historie, die voor verschillende interpretaties vatbaar bleek. De avond moest dan ook min of meer eindigen met een credo (althans van de zijde van de Heer Henny), waarin overigens zeker het meest "existentiële" moment van de avond gelegen was. Doch ook dit slot bracht nog niet duidelijk in het bewustzijn, wat de kern was van het verschil in zienswijze op de historie. Uw rapporteur is het zich achteraf bewust geworden als een verschil in opvatting omtrent de mens in de historie: is de mens zichzelf in de geschiedenis steeds gelijk gebleven (impliciet uitgangspunt van de Heer Gilleron), of heeft hij in de loop der tijden wezenlijk verschillende geestesstructuren vertoond - had de Griek of Egyptenaar een ander beleven van zijn eigen Ik, een ander bewust-zijn dan wij? (impliciet uitgangspunt van de Heer Henny).

Om te verduidelijken wat de laatste opvatting betekent:

men kan zich voorstellen, dat er tussen de mens uit het grijs verleden en de moderne mens een soortgelijk verschil bestaat als momenteel zichtbaar is tussen een volwassene en een kind van b.v. $2\frac{1}{2}$ jaar. Het kind noemt zichzelf ipv ik: "Jantje" of "Marietje", het beleeft niet een kloof tussen ikzelf en al het andere, zoals de volwassene dat kent, die zich bewust tegenover de dingen geplaatst beleeft. Het kind is a.h.w. onbewust één met zijn omgeving. In overeenstemming hiermede geven wij aan een bepaalde daad van een kind een heel andere waardebeoordeling dan aan dezelfde daad van een volwassene, in dezelfde zin moet men andere waardebeoordelingen aanleggen voor daden en toestanden uit een ver verleden b.v. slavernij, absolute koningsmacht, misdaad etc.etc.. Daarop kan in dit blad in ander verband nog eens nader worden ingegaan. Hier moet met een aanduiding worden volstaan. Het ging er nu slechts om te onthullen wat het grondmotief was van het verschil in geschiedsbeschouwing tussen de heren Henny en Gilleron.

RAPPORTEUR

De z e e b a n k e t staaf kan niet dichten
Hij draagt een huid van groene wol
Des winters kruipt hij in zijn hol
En trekt daar scheve zeegezichten

Aan al die valse Van der Veldes
Verdient hij zakken vol met geld
Dat echter in zijn handen smelt
Omdat zo'n staaf niet weet wat geld is.

Boudewijn Trappist.

INNERLIJK VUUR

De bomen rotten in de mist
De doden rotten in hun kist
Maar ik vond gister een vulkaan in mijn
/tuin:
Het laaiend vuur schuimt van zijn ruïn.
Hendrik Smaad

OUDEJAARSAVOND

Hij schonk hun een borrel in en presenteerde een sigaret. Zij ledigden hun glas in één teug. Frits hield de half lege fles omhoog en zei: "Je kunt hem nog helpen leegmaken, maar om 10 uur donder je op." Zijn vriend Bram grijnsde en maakte een vaag handgebaar, dat hij maar half berustte in het feit, dat ze het bij hem thuis deze keer zonder de vrolijke voor de vuist weg gedichte liederen van Frits, diens grappen, diens filosofische beschouwingen om tien voor twaalf, diens dronk, hammen en verdere voorraad moesten stellen. Bij het geluid van voetstappen op de gang, keken ze op. Het ging voorbij, evenals de vele minuten, die langzaam vergleden, zonder dat er verder over zekere liefvallige Anneke en het feest bij de vrienden werd gesproken. De asbakken waren vies en vol geworden, een paar flessen leeg. Bram stond tenslotte moeizaam op, wenste hem een prettige avond en ging grijnzend heen. Bij de deur zei hij nog: "Komen jullie om een uur of 2, 3 nog even Nieuwjaar wensen...". Maar de ander wuifde hem ongeduldig weg.

Hij las het vers, dat hij deze ochtend voor haar geschreven had nog eens over, probeerde iets nieuws, maar het lukte niet. Hij at een paar augurken en vergeleek het leven met hun zuurheid.

Ze kwam niet, dacht hij somber. Na vier borrels was hij er zeker van en om half elf belde hij haar op. Waarom had hij dat eigenlijk niet eerder gedaan, ja waarom had zij niet kunnen telefoneren, als er iets was? Geen gehoor. Hij trok z'n jas aan en ging door de vochtige avondlucht naar het huis van haar zuster, Hij wist het, vòòr er werd opengedaan. Ook hier was ze niet.

Hij liep als een schim langs de huizen, waaruit flarden muziek en vrolijkheid tot hem doordrongen. Bij een kroeg bleef hij staan, maar hij schoof het roodfluwelen gordijn, dat tussen hem, de vriesnacht en de lachende bende binnen hing, niet opzij. Hij rende eensklaps de straat uit, naar zijn warme, schemerige kamer, misschien was zij intussen al gekomen. Ze zou in een laag stoeltje zitten, de benen onder zich weggetrokken, haar bovenlijf iets naar voren, het haar half voor haar gezicht vallend en de handen om de stoelleuning geklemd. "Waar was je nou?" -een zacht verwijt.

Of ze lag op de divan, haar hele lichaam ontspannen in een

diepe slaap. Hij zag de schaduw van haar wimpers op de rode de wangen en de halve glimlach om haar mond. Haar ene arm lag over haar heen en de andere lag langs haar met de palm van haar hand naar boven gekeerd. En haar schoenen zou hij achteloos neergeworpen voor de divan vinden.

Als hij binnenkwam, werd ze met een zucht wakker. - "Wa heb ik lang geslapen, ongezellig hé? Zit je daar allang?" - En dan hij in een stoel, sigaret in de ene, glas in de andere hand, of hij daar al uren zat.

Frits kwam de kamer binnen, maar hij vond haar noch in haar geliefkoosde houding op het haardstoeltje, noch slapende. Wel zag hij een briefje op zijn tafel liggen, een kleine gele enveloppe. Hij las het, hoewel hij wist wat er in zou staan.

Hij zag haar dansen met Hans en Tom en z'n vervloekte vriend Bram. Of hij de hele boel wou meenemen naar Bram toe, ze verwachtte hem daar, na afloop konden ze altijd nog naar zijn kamer gaan. Hij ging zitten. Nee, verdomme. Hij dronk een fles wijn leeg en vloekte intussen hartgrondig. Hij zou zuipen en vloeken tot twaalf uur en dan een nieuw leven beginnen. Een leven van hard werken en zacht en goed zijn, de meisjes vermijden en mooie, gevoelige gedichten schrijven, nee, niet op Anneke, maar op het droommeisje, dat zachtjes opsteeg uit de sigarettenrook en dat zijn zwarte stemming verdreef met woorden op het zalig rythme van het suizen in z'n oren, veroorzaakt door de wijn, die slok na slok door zijn keelgat verdween om zijn hele lichaam er mee op te vullen. De radio stond aan en toen de klok sloeg en buiten het knallen en fluiten begon, wuifde hij het meisje weg, waar hij lallend tegen gekletst had, maar dat zich niet vangen liet en dat in het haardstoeltje gezeten had met opgetrokken benen en dat op de divan gelegen had met geopende handpalmen. Hij stond op, opende het raam. Hij hief zijn glas: "Gelukkig Nieuwjaar, Anneke" en goot de inhoud op de straatstenen uit.

I. A.

OLOFSPOORTERS, VERVULT UW

STEMPLICHT

- Stem op alle kandidaten
- In deze volgorde :

1 A. Nuis

2 J. v. d. Bergh

3 I. Lipschits

4 L. Turksma

5 R. v. d. Veer

6 M. C. Vedder

7 J. H. Daams

8 W. v. Eeden

9 F. Strik

10 J. Bruijns

Daarna doornummeren op B-kernen

UITKNIPPEN EN BEWAREN!